

عنوان مقاله:

تحلیل کاربرد قواعد فقه قضائی و قواعد عام فقه و قواعد اختصاصی فقه در نظام حقوقی خانواده و قانون مدنی

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین المللی حقوق، مدیریت، علوم تربیتی، روانشناسی و مدیریت برنامه ریزی آموزشی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

بهجت ارجی - دانشجوی کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد داریون

خلاصه مقاله:

در نظام قضایی اسلام هر شخصی برای حمایت از حقوق خویش در برابر دیگری از حق مراجعه به محکمه و دادخواهی از حاکم برخوردار است. وی باید وجود حق و قابلیت اجرا و تجاوز به آن را ثابت کند. دلایل اثبات حق و دعوا در اکثر موارد یکسان است. در فقه، مفهوم و گستره دلیل و تمییز مدعی از منکر و همچنین دلایلات دعوی در قالب گزاره های کلی و قواعد عام مطرح شده است که می توان از آنها به قواعد فقه قضایی یاد کرد. مفاد مستندات چند قاعده از فقه قضایی یعنی نسب و بینه و اقرار بررسی شده و به برخی از کاربردهای آنها در حقوق خانواده اشاره شده است قاعده «اقرار» نیز در اثبات نسب خویشاوندی و نسب فرزندی و اقرار به عیب عنن از ناحیه زوج کاربرد دارد چون حقوق خانواده یکی از مهمترین موضوعات هر جامعه ای است که در نظام حقوقی ایران به ویژه در چندسال اخیر نگاه ویژه ای به آن شده است. قواعد فقه خانواده گزاره های کلی و عام فقهی هستند که مبنای برخی از قواعد حقوقی در حقوق خانواده تلقی می شوند. قواعدی چون رضاع، فراش، «المطلقه الرجعیه زوجه حقیقه»، از جمله قواعد اختصاصی خانواده به شمار می آیند که تنها در حقوق خانواده کاربرد دارند. از منظری قواعد فقه خانواده به دو دسته عام و اختصاصی تقسیم می گردند. مراد از قواعد عام، قواعدی است که علاوه بر حقوق خانواده در دیگر معاملات یا عبادات نیز کاربرد دارند؛ مانند قاعده لاضرر، لاجرح، شروط غرور و الزام. در مقابل، قواعدی چون رضاع و فراش که تنها در حقوق خانواده کاربرد دارند، قواعد اختصاصی خانواده تلقی می شوند بعضی از احکام و گزاره های ناظر به حقوق خانواده مانند «رجوع» و «الطلاق» بید من اخذ بالساق ضابطه فقهی خانواده تلقی می گردند جمع وری قواعد و ضوابط فقهی و شناسایی بسترهای کاربرد آنها، امکان شکل گیری رویه قضایی را در موارد فاقد نص قانونی به دست میدهد و رهیافتهای لازم برای تفسیر برخی قوانین را فراهم می ورد.

کلمات کلیدی:

قواعد فقه قضایی، حقوق خانواده، بینه، اقرار، نسب، قانون مدنی، قاعده فقهی، رضا، فراش، الرجعیه، شروع الضرر، لجرح

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1876776>

